

ศักยภาพและแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยว
ทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ *
The Potential and Management Guidelines
for the Natural Tourism,
Three Phu, Bueng Kan province, Thailand

คเชนทร์ วัฒนะโกศล และ วันทกาญจน์ สีมารฤทธิ์ การ์ด
Khachen Watthanakosol and Wantakan Seemarorit Card
คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
Faculty of Tourism and Hotel Management, Mahasarakham University
Corresponding Author, E-mail: khachen.wa@srru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ และ 2) กำหนดแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ และอุทยานแห่งชาติภูผาลังกา เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เครื่องมือในการวิจัยคือสัมภาษณ์เชิงลึกและการจัดประชุมกลุ่มย่อย โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ตัวแทนจากภาครัฐ ผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการในพื้นที่ทั้ง 3 แห่ง และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาและเครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดบึงกาฬจำนวน 400 คน ผู้วิจัยได้เลือกใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ จากนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดบึงกาฬ

* ได้รับบทความ: 6 พฤศจิกายน 2566; แก้ไขบทความ: 22 มกราคม 2567; ตอรับตีพิมพ์: 23 มกราคม 2567

ผลการวิจัย พบว่า 1) ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ โดยรวมของแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่ได้รับการประเมินศักยภาพ มากที่สุด คือ ด้านความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว รองลงมาคือด้านสภาพแวดล้อมในอุทยาน/เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ด้านการเข้าถึง แหล่งท่องเที่ยว ได้หลายเส้นทาง ด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว ด้านข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว และ น้อยที่สุดคือด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกปลอดภัย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34, 4.12, 4.09, 4.05, 4.01 และ 3.84 ตามลำดับ 2) สำหรับแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ สามารถกำหนดได้ดังนี้ คือ การจัดแพคเกจส่งเสริมการท่องเที่ยวช่วงหยุดยาวใน สื่อดิจิทัล และผลักดันแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู เป็นปฏิทินท่องเที่ยวหลักของจังหวัด บึงกาฬ ใช้สื่อดิจิทัลและนำนวัตกรรมมาใช้ในงานบริการ ใช้คนที่มีชื่อเสียงมาเป็นแบรนด์ ท่องเที่ยว ส่งเสริมรวมกลุ่มธุรกิจท่องเที่ยวครบวงจร หน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามา มีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว ใช้พลังงานทดแทนเป็นหลัก ชูนโยบายท่องเที่ยว แบบเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ พัฒนาเทคโนโลยีที่สามารถท่องเที่ยวแบบเสมือนจริงด้วย ตัวเองเพื่อจูงใจ พัฒนา OTOP ของฝากให้ครบทั้งของกินและของใช้เมื่อเที่ยวช่วงวันหยุดยาว

คำสำคัญ: ศักยภาพการท่องเที่ยว; แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ;
แนวทางการจัดการการท่องเที่ยว

Abstract

The objectives of this qualitative research were: 1) to study the potential of nature-based tourism attractions; and 2) to provide guidelines for the management of nature-based tourism of 3 national parks in Bueng Kan province including Phuwua Wildlife Sanctuary, Phu Sing National Wildlife Sanctuary, and Phu Langka National Park. Research methodologies were qualitative and quantitative. Data were collected from in-depth interviews and focused-group discussions. Participants received from a purposive sampling consisted of government representatives, community leaders, and entrepreneurs in all three areas. The

collected data was analyzed using a content analysis technique and quantitative research tools using questionnaires from 400 Thai tourists who visited natural tourist attractions in Bueng Kan Province. The researcher chose to use random sampling. From tourists who come to visit natural tourist attractions in Bueng Kan Province.

The study found that: 1) The overall potential of nature-based tourism attractions of 3 national parks in Bueng Kan province was at a high level ($\bar{x}$ = 4.07). When considering each aspect, the study revealed that the reputation of the tourist attractions was rated to have the highest potential ($\bar{x}$ = 4.34) followed by the environmental conditions within the park/wildlife sanctuary ($\bar{x}$ = 4.12), the various accessibilities to the tourist attraction ($\bar{x}$ = 4.09), the nature of the tourist attraction ($\bar{x}$ = 4.05), the restrictions in accommodating tourists ($\bar{x}$ = 4.01), and the safety and convenience of the tourist attractions was rated to have the lowest potential ($\bar{x}$ = 3.84). 2) Guidelines for the management of nature-based tourism in the 3 areas in Bueng Kan province can be determined as follows: providing packages to promote tourism during long holidays through digital media and to promote the 3 natural tourist attractions as the main tourism calendar of Bueng Kan province, using digital media and incorporating innovations in service delivery, leveraging well-known individuals as tourism brand ambassadors, and promoting comprehensive tourism business group. In addition, the study also suggested that related agencies and sectors must actively participate in the development of the area for tourism, renewable energy should be used as the primary source, eco-tourism policies should be implemented, the virtual reality tourism technology should be developed to create motivation, and OTOP souvenirs both consumables and utility items should be developed for promoting tourism during the long holiday.

Keywords: tourism potential; natural tourism Phu Sing Phu Wua and Phu Langka Bueng Kan province; tourism management guidelines

1. บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย ถือว่ามีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการพัฒนาเศรษฐกิจไทยเป็นอย่างมาก และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นแหล่งรายได้หลักของประเทศไทยที่มีการเชื่อมโยงไปยังอุตสาหกรรมอื่น ๆ เช่น อุตสาหกรรมที่พัก อุตสาหกรรมโรงแรม อุตสาหกรรมขนส่ง ที่ส่งผลให้ธุรกิจการผลิตสินค้าและบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องขยายตัวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ซึ่งได้แก่ ธุรกิจโรงแรม และเกสต์เฮาส์ ที่พัก อาหาร และเครื่องดื่ม การผลิตและค้าขายของที่ระลึก บริการรถเช่า สถานที่จอดรถ เป็นต้น ธุรกิจต่าง ๆ (จริยา นันทิยาภุชิต และ ภูมิร ชันหัตถ์, 2565)

ดังนั้นประเทศไทยจำเป็นต้องศึกษาและกำหนดทิศทางของการพัฒนาโดยการกำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เหมาะสมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในหลาย ๆ ด้าน เพื่อที่จะได้กำหนดโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาประเทศในอนาคต นำไปสู่การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพต่อไป แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2560 – 2564) คำนึงถึงสถานการณ์ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศ โดยเน้นการพัฒนาจุดอ่อนและเพิ่มความสามารถของจุดแข็งในอุตสาหกรรม คำนึงถึงแนวโน้มของโลกที่กระทบกับการพัฒนาการท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อการรักษาขีดความสามารถทางการแข่งขันและต่อยอดการพัฒนาบนพื้นฐานของศักยภาพด้านการท่องเที่ยว (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2561)

จังหวัดบึงกาฬเป็นจังหวัดลำดับที่ 77 ของประเทศไทย ประกอบด้วย 8 อำเภอ ได้แก่ เมืองบึงกาฬ ปากคาด ศรีวิไล โช้พิสัย พรเจริญ บุ่งคล้า เซกา และบึงโขงหลง เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพทางด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทางชีวภาพและมีความโดดเด่นเฉพาะพื้นที่ และแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดบึงกาฬที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 แห่ง ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัวเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ที่ใหญ่ที่สุดในภาคอีสานตอนบน มีความอุดมสมบูรณ์และหลากหลายของพืชพันธุ์ สัตว์ป่า โดยเฉพาะเป็นแหล่งที่พบต้นสิรินธรวัลดี หรือสามสิบสองประดง ซึ่งเป็นพืชพันธุ์ที่พบได้ที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัวที่เดียวในโลกเท่านั้น และเป็นต้นไม้ประจำจังหวัดบึงกาฬด้วย นอกจากนี้เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว ยังเป็นที่ตั้งของน้ำตกที่มีชื่อเสียง ได้แก่ น้ำตกเจ็ดสี น้ำตกถ้ำพระ น้ำตกถ้ำฝุ่น โดยเฉพาะน้ำตกถ้ำพระ ที่ได้รับฉายาว่า “น้ำตกสไลเดอร์” ที่มีชื่อเสียง

ระดับประเทศ ป่าสงวนแห่งชาติภูสิงห์ (หินสามวาฬ) ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าดงดิบกะลา ป่าภูสิงห์ และป่าดงสีชมพู โดยเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงทางธรณีวิทยาของเปลือกโลก เกิดเป็นหน้าผา ถ้ำ และกลุ่มหินรูปทรงต่าง ๆ กระจายอยู่ทั่วพื้นที่ของภูสิงห์ จนเกิดเป็นความงดงามของธรรมชาติที่น่าสนใจ ภูสิงห์มีจุดเด่นทางธรรมชาติที่สำคัญได้แก่ ลานธรรมภูสิงห์ จุดชมวิวลานธรรม จุดชมวิถ้ำฤๅษี หินช้าง หินรถไฟ ลานหินลาย และกำแพงหินภูสิงห์ เป็นต้น อุทยานแห่งชาติภูสิงห์ (ถ้ำนาคา) ภายในอุทยานมีจุดท่องเที่ยวที่น่าสนใจอยู่หลายแห่ง ทั้งเส้นทางศึกษาธรรมชาติ เทียบถ้ำต่าง ๆ เช่น ถ้ำยา ถ้ำพอง่า ถ้ำตาหัด ถ้ำเกีย และถ้ำอาจารย์วัง เป็นต้น หรือจะเป็นน้ำตก เช่น น้ำตกกนิรี น้ำตกตาดขาม น้ำตกตาดโพธิ์ เป็นต้น ด้วยความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติของพื้นที่ทั้ง 3 แห่งนี้ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก (สำนักงานจังหวัดบึงกาฬ, 2557)

จากข้อมูลข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจทำการศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพื่อเป็นแนวทางการจัดการและสร้างความพร้อมในรองรับการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ
2. เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ตัวแทนจากผู้นำชุมชนและตัวแทนจากภาครัฐ จำนวน 9 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ประกอบด้วย ตัวแทนจากภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติจังหวัดบึงกาฬ ได้แก่ ตัวแทนจากสำนักงานเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว 1 คน ตัวแทนจากศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลา ป่าภูสิงห์ และป่าดงชมพู (หินสามวาฬ) 1 คน ตัวแทนสำนักงานอุทยานแห่งชาติภูสิงห์ 1 คน รวม 3 คน ตัวแทนจากผู้นำชุมชนจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ที่มีอาณาเขตในพื้นที่ทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลชัยพร (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว) 1 คน ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลโคกก่อง

(ศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลา ป่ากุสิงห์ และป่าดงชมพู (หินสามวาฬ) 1 คน ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์หมากแข้ง (อุทยานแห่งชาติภูสิงห์) 1 คน รวม 3 คน และตัวแทนจากผู้ประกอบการในพื้นที่ทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ ตัวแทนผู้ประกอบการ (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว) 1 คน ตัวแทนผู้ประกอบการ (ศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลา ป่ากุสิงห์ และป่าดงชมพู (หินสามวาฬ) 1 คน ตัวแทนผู้ประกอบการ (อุทยานแห่งชาติภูสิงห์) 1 คน รวม 3 คน

1.2 นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวด้านธรรมชาติในจังหวัดบึงกาฬจำนวน 400 คน

2. เครื่องมือการวิจัย

2.1 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิและศึกษาข้อมูลทุติยภูมิในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัด บึงกาฬ 3 แห่ง ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว ศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติป่าดงดิบกะลา ป่ากุสิงห์ และป่าดงชมพู (หินสามวาฬ) อุทยานแห่งชาติภูสิงห์ และศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินศักยภาพการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์และสร้างแบบสัมภาษณ์ในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอร่างแบบสัมภาษณ์ต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุงและหาความตรงทางเนื้อหา

2.2 แบบสอบถาม จากนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวด้านธรรมชาติในจังหวัดบึงกาฬ โดยผู้วิจัยใช้การคำนวณจากสูตร การหากลุ่มตัวอย่างที่ทราบจำนวนประชากรของ Taro Yamane (1973) โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่น 95% จากข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวล่าสุดในปี พ.ศ. 2561

2.3 การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) โดยการใช้ข้อมูลประเด็นคำถามจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก มาใช้เป็นประเด็นหลักพุดคุยในการประชุม เพื่อให้เกิดการรวบรวมความคิดเห็นนำไปสู่ข้อมูลประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 จังหวัดบึงกาฬ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นลำดับต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยตรงจากจำนวนตัวแทนของหน่วยงานภาครัฐและตัวแทนจากผู้นำชุมชน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามทฤษฎีที่เกี่ยวข้องวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation)

4. สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ การศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดบึงกาฬ โดยประยุกต์มาจากแนวความคิดของ (Pelasol, Tayoba, Mondero, Jugado, & Lahaylahay, 2012) เกี่ยวกับศักยภาพซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน คือ ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง แหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกและปลอดภัย สภาพแวดล้อม ข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว และความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

ตารางที่ 1 ประเมินศักยภาพโดยรวมของแหล่งท่องเที่ยว

ประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว	Mean	SD.	แปลผล
1. ด้านความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว	4.34	0.59	มากที่สุด
2. ด้านสภาพแวดล้อมในอุทยาน/เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	4.12	0.60	มาก
3. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง	4.09	0.63	มาก
4. ด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว	4.05	0.50	มาก
5. ด้านข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว	4.01	0.61	มาก
6. ด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกปลอดภัย	3.84	0.66	มาก
รวม	4.07	0.41	มาก

จากตาราง พบว่า การประเมินศักยภาพโดยรวมของแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่ได้รับการประเมินศักยภาพ มากที่สุด คือ ด้านความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว รองลงมาคือด้านสภาพแวดล้อมในอุทยาน/เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง ด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว ด้านข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว และน้อยที่สุดคือด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกปลอดภัย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34, 4.12, 4.09, 4.05, 4.01 และ 3.84 ตามลำดับ

1.1 ผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview)

1. ด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า แหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมอย่างมากในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น มีความสวยงามทางภูมิทัศน์ มีการนำความเชื่อของคนในท้องถิ่นเรื่องพญานาคมาใช้เป็นแหล่งท่องเที่ยว สิ่งควรเพิ่มเติมเรื่องความโดดเด่นทางภูมิทัศน์ ขาดการรักษามาตรฐานการบริการบุคลากรในการท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถ ทักชะหรือพื้นที่ที่สามารถให้รายละเอียดเกี่ยวกับพืชพันธุ์พืชพันธุ์สำคัญของสภาพแวดล้อมและความสำคัญของระบบนิเวศได้ และควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างและปรับปรุงด้านการจราจรและความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยวในช่วงนักท่องเที่ยวเพิ่มหรือลด รวมทั้งกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยวยังไม่มีสัญลักษณ์การท่องเที่ยว (Brand Ambassadors) ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวอย่างถูกต้องและครบถ้วน เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้จดจำแหล่งท่องเที่ยวได้ง่าย โดยใช้คนที่มีชื่อเสียงมาเป็นแบรนด์ท่องเที่ยวอุทยานฯหรือ สิ่งที่มีอยู่ในสถานที่นั้นๆ เช่น พันธุ์ไม้ท้องถิ่นต่างๆ สัตว์ สถานที่ เป็นต้น และควรนำเทคโนโลยีที่สามารถค้นหาข้อมูลด้วยตัวเอง การพัฒนา Software ใหม่ เป็นโอกาสในโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จัก เป็นโอกาสในเรื่องการค้าการลงทุน โดยเฉพาะภาคบริการ เช่น การสร้างโรงแรม รีสอร์ท ที่พัก ธุรกิจเกี่ยวเนื่อง ธุรกิจขนส่งสาธารณะ ธุรกิจร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก

2. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง พบว่า แหล่งท่องเที่ยว มีความพร้อมอย่างมากในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ที่สามารถเดินทางมาได้หลายช่องทาง ได้แก่ การเดินทางมาทางรถยนต์ส่วนตัว รถโดยสารประจำทาง รถตู้ รถเช่า รถรับเหมา รถสามล้อ Taxi ส่วนการเดินทางโดยเครื่องบินสามารถนั่งบินมาลงที่สนามบิน สนามบินอุดร หรือสนามบินนครพนม การเดินทางมาได้ความสะดวกและมีความปลอดภัย มีรถเช่า รถรับจ้าง และมีเส้นทางที่สะดวกในการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติทั้ง 3 สามารถจัด Trip เป็น One Day Trip ได้ สิ่งควรเพิ่มเติมเรื่อง ป้ายบอกทาง ป้ายประวัติสถานที่เพื่อสื่อความหมายให้นักท่องเที่ยวได้เข้าใจ และควรเพิ่มป้ายบอกทางในจุดสำคัญ และป้ายอธิบายข้อปฏิบัติให้นักท่องเที่ยวเข้าใจได้อย่างชัดเจน และในอนาคตภาครัฐเร่งรัดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในจังหวัดบึงกาฬ มีแผนการก่อสร้างสนามบิน และสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 5 และ มีแผนงานโครงสร้างที่จะอำนวยความสะดวกพื้นฐานคมนาคม เช่น การเปิดเส้นทางใหม่ นักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่ เข้ามาในพื้นที่จาก สปป.ลาว มาจาก เมืองปากซัน

เข้ามายังบึงกาฬ ถือเป็นโอกาสอย่างหนึ่ง จะได้นักท่องเที่ยวต่างถิ่น หรือนักท่องเที่ยวจาก สเปน. ลาว หรือจังหวัดใกล้เคียงอย่างหนองคาย นักท่องเที่ยวจีน เกาหลี ญี่ปุ่น ตะวันตก อเมริกา อังกฤษ ไต้หวัน อังกฤษ ฝรั่งเศส ที่เดินทางท่องเที่ยวมายังลาว แล้วยังต้องการเข้ามาที่ประเทศไทย

3. ด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาดปลอดภัย พบว่า แหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ โดยมีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ห้องน้ำ ประปา ไฟฟ้า มีครบ แต่ไม่เพียงพอต่อนักท่องเที่ยว มีลานกางเต็นท์ มีห้องพักให้บริการ ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา และสนับสนุนการท่องเที่ยวในอนาคต มีการประชุมผลักดัน ภาคส่วนอื่น ๆ ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ เป็นท่าเรือ และการขายของที่ระลึก และร้านค้าของชาวบ้าน มีระบบรักษาความปลอดภัย / เสือชูชีพ ระบบอาสาป่าไม้ในแต่ละจุดของแหล่งท่องเที่ยว มีระบบรักษาความปลอดภัย เเวรยาม 24 ชั่วโมง มีลานกางเต็นท์ ห้ามนำกล้องโฟม สัตว์เลี้ยง / ไม่มีสัตว์อันตราย สิ่งที่ต้องเพิ่มเติม ควรมีแผนปรับปรุง ลานจอดรถและสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภค บ้านพักบริการแก่นักท่องเที่ยว ห้องน้ำ ร้านค้าร้านอาหารให้เพียงพอ และการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเรื่องมาตรฐานความปลอดภัย และการตรวจสอบอุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ว่ามีจุดตรงไหนชำรุด ทำการดูแลสม่ำเสมอเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุแก่นักท่องเที่ยว เช่น บ้าย เตือนนักท่องเที่ยวแต่ละจุด บันไดการเดินขึ้นเขา และสะพานในการเดินทางในสถานที่ท่องเที่ยว

4. ด้านสภาพแวดล้อมในอุทยาน/เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า พบว่า แหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ นั้น มีสภาพอากาศ ระบบนิเวศ ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว ธรรมชาติป่าดงดิบ ความสวยงามของลักษณะหิน แหล่งธรณีวิทยา มีความสวยงาม อุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ มีช่วงท่องเที่ยวเพื่อมาสัมผัสอากาศหนาว และชมพระอาทิตย์ขึ้น ถ้านาคที่มีความสวยงามและเป็นแหล่งแห่งศรัทธา การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมากจะมีผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยว โดยการสร้างสิ่งก่อสร้างต้องมีการประชุมการพิจารณาเรื่องผลกระทบ การเปิดแหล่งท่องเที่ยว 10 เดือน และปิด 2 เดือน เพื่อให้ธรรมชาติได้ฟื้นตัว แต่ในจุดที่มีการบริหารจัดการที่ดี จะไม่ได้รับผลกระทบมากนัก และปัจจุบันยังไม่นำวิถีชีวิตวัฒนธรรม ประเพณี มาปรับใช้ในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว มีเพียงการนำสินค้า ผลิตภัณฑ์ชุมชนมาขายได้ สิ่งที่ต้องเพิ่มเติม แหล่งซื้อของเพราะการซื้อของเป็นพฤติกรรมที่สำคัญของนักท่องเที่ยว จะต้องพัฒนาแหล่งซื้อของโดยเฉพาะสินค้า OTOP การรวมตัวของกลุ่มเกษตรกรและกลุ่มอาชีพยังไม่เข้มแข็ง และไม่มีการทำกิจกรรมด้านอาชีพอย่าง ต่อเนื่อง ส่งผลให้ไม่มีสินค้า

OTOP ที่มีชื่อเสียงต่อเนื่อง รวมถึงไม่ได้พัฒนาการแปรรูปผลผลิตการเกษตรและบรรจุภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน และผู้ประกอบการร้านอาหารที่ขึ้นชื่อน้อย และอีกอย่างที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว คือกฎหมายที่ทำให้กรมป่าไม้มีข้อจำกัดในการเปิดพื้นที่ในป่าสงวน ที่มีความงามของธรรมชาติมาเป็นแหล่งท่องเที่ยว หากไม่มีการทำโครงการพิเศษที่จะทำให้กรมป่าไม้สามารถเปิดพื้นที่ให้นักท่องเที่ยวเข้าไปชมความงามของธรรมชาติได้ โอกาสของบึงกาฬในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวก็จะลดลงไปมาก

5. ด้านข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว พบว่า พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้แต่มีบางจุดที่มีข้อจำกัดคือ ถ้ำนาคา เข้าชมแหล่งท่องเที่ยว 700 คนต่อวัน โดยการจองผ่าน App QQ จองค่อนข้างยาก อีกทั้งน้ำตกท่าเรือ จำกัด 2,000 คนต่อวัน น้ำตกถ้ำพระสามารถรองรับนักท่องเที่ยวจำกัดได้วันละไม่เกิน 4,000 คนต่อวัน สาธารณูปโภคและความปลอดภัยต่าง ๆ มีเพียงพอ และในบางจุดอาสาบริการแก่นักท่องเที่ยว ปัญหา คือ ขาดบุคลากรในการท่องเที่ยว มักคุเทศน์ท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถ ทักเซหรือพื้นที่สามารถให้รายละเอียดเกี่ยวกับพืชพันธุ์ ความสำคัญของสภาพแวดล้อม และความสำคัญของระบบนิเวศ ควรมีการจัดอบรมและส่งเสริมให้คนในท้องถิ่นรู้จักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และฝึกอบรมไกด์ท้องถิ่นเพื่อดูแลและให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว และยังมีข้อจำกัดด้านกฎหมายกรมป่าไม้ที่ไม่สามารถพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่

6. ด้านความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว พบว่าแหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ คือ แหล่งท่องเที่ยวมีสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ และเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว ได้แก่ หินสามวาฬ ถ้ำนาคา ถ้ำนาคี เจดีย์กองข้าวศรีบุญเนา บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ น้ำตกถ้ำพระ น้ำตกเจ็ดสี น้ำตกถ้ำฝุ่น น้ำตกชะแนน พระพุทธรูปหลวงปู่พัน น้ำตกตานกเขียน ลานธรรม หลวงพ่อพระสิงห์ หินช้าง หินรถไฟ ส่างร้อยบ่อ เจดีย์ปู่เสาร์ เจดีย์ปู่วัง เคียรพญานาค 3 เคียร ถ้ำหิน แหล่งท่องเที่ยวมีแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้ คือ อุทยานภูลังกามีถ้ำนาคา แหล่งท่องเที่ยวของหินสามวาฬ แหล่งท่องเที่ยวมีสถานที่แปลกใหม่ที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว คือ หินรถไฟ น้ำตกงวงช้าง สิ่งที่ต้องเพิ่มเติม เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักมากยิ่งขึ้น ควร จัดแพคเกจส่งเสริมการท่องเที่ยวช่วงหยุดยาวในสื่อดิจิทัลและผลักดันแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ 3 ภู เป็นปฏิทินท่องเที่ยวหลักของจังหวัดบึงกาฬ โดยใช้สื่อดิจิทัลและนำนวัตกรรมมาใช้ในการบริการการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมรวมกลุ่มธุรกิจท่องเที่ยวครบวงจร

2. แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ

แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ ผู้วิจัยใช้วิธีการทำการวิเคราะห์ SWOT Analysis ใช้วิธีการทำ Focus Group ร่วมกับกลุ่มตัวแทนจากทุกภาคส่วนที่มีส่วนในการจัดการการท่องเที่ยวฯ โดยจังหวัดบึงกาฬมีสถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวรู้จักน้อย การเดินทางยังไม่สะดวกเพราะไม่มีสนามบิน จุดแข็งคือ แหล่งท่องเที่ยวมีหลากหลาย มีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จุดอ่อนคือ ขาดการพัฒนา OTOP ร้านอาหารขึ้นชื่อ พัฒนาสื่อท่องเที่ยวแบบดิจิทัล ขาดแบรนด์ ขาดบุคลากร และการรวมกลุ่มธุรกิจท่องเที่ยว โอกาสคือ มีวันหยุดยาว นโยบายการพัฒนาบึงกาฬเทคโนโลยีที่สามารถค้นหาข้อมูลด้วยตัวเอง และสิ่งคุกคามคือกฎหมายพื้นที่ในป่าสงวนราคาน้ำมันแรงงานต่างด้าวสามารถกำหนดแนวทางการจัดการการท่องเที่ยว กลยุทธ์ SO คือ จัดแพคเกจส่งเสริมการท่องเที่ยวช่วงวันหยุดยาวในสื่อดิจิทัล และผลักดันแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ 3 ภู เป็นปฏิทินท่องเที่ยวหลักของจังหวัดบึงกาฬ กลยุทธ์ WT คือ ใช้สื่อดิจิทัลและนำนวัตกรรมมาใช้ในการให้บริการ ใช้คนที่มีชื่อเสียงมาเป็นแบรนด์ท่องเที่ยวอุทยานฯ ส่งเสริมรวมกลุ่มธุรกิจท่องเที่ยวครบวงจร กลยุทธ์ ST คือ หน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว ใช้พลังงานทดแทนเป็นหลัก ชูนโยบายท่องเที่ยวแบบเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ลดใช้น้ำมันและแรงงานต่างด้าว และกลยุทธ์ WO คือ พัฒนาเทคโนโลยีที่สามารถท่องเที่ยวแบบเสมือนจริงด้วยตัวเองเพื่อจูงใจ พัฒนา OTOP ของฝากให้ครบทั้งของกินและของใช้เมื่อเที่ยวช่วงวันหยุดยาว

5. อภิปรายผลการวิจัย

1. ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ พบว่า ชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวและการบริหารจัดการที่ดีในจังหวัดบึงกาฬ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีนักท่องเที่ยวมีความสนใจเพราะแหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมอย่างมากในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น มีความสวยงามทางภูมิทัศน์ มีการนำความเชื่อของคนในท้องถิ่นเรื่องพญานาคมาใช้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งจากการประเมินศักยภาพ 6 ด้าน คือ ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว การเข้าถึงได้หลายเส้นทาง ความสะดวกปลอดภัย สภาพแวดล้อม ข้อจำกัดและความมีชื่อเสียง โดยรวมของแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก และด้านที่ได้รับการประเมินศักยภาพสูงที่สุด คือ ด้านความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว รองลงมาคือด้านสภาพแวดล้อมในอุทยาน/เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง ด้านลักษณะของ

แหล่งท่องเที่ยว ด้านข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว และน้อยที่สุด คือ ด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาดปลอดภัย สอดคล้องกับทฤษฎี ทรวงอิทธิสุข (2563) ศึกษาเรื่องการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศจากมุมมองของนักท่องเที่ยว กรณีศึกษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก สภาพแวดล้อมมีศักยภาพสูงด้านการไม่มีมลภาวะในแหล่งท่องเที่ยว (ขยะ ทัศนียภาพ เสียง น้ำ อากาศ) มีลักษณะ ทางธรรมชาติที่สมบูรณ์ไม่ถูกตัดแปลงจากมนุษย์ และมีสภาพแวดล้อม/ระบบนิเวศที่สมบูรณ์ก็มีศักยภาพสูง และสอดคล้องกับ นุชประวี ลิขิตศรีธน์ (2562) ศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดพิจิตร ด้านสภาพของแหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) นำผลที่ได้มาปรับหาความสำคัญเพื่อหาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ โดยใช้หลักการศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดบึงกาฬผนวกกับการศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยว (ส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยว) โดยมีแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬดังนี้ 1) ด้านศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ ด้านลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว ควรสร้างเรื่องความโดดเด่นทางด้านภูมิทัศน์ สร้างจุดสนใจให้เป็นที่จดจำนักท่องเที่ยว เช่น การเพิ่มจุดถ่ายรูป ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง ควรเพิ่มจำนวนเรื่องป้ายบอกทาง ป้ายประวัติสถานที่เพื่อสื่อความหมายให้นักท่องเที่ยวได้เข้าใจ ด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาดและปลอดภัยควรกำหนดโซนนิ่งที่ชัดเจน เช่น ลานจอดรถ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ เพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยวได้ ด้านสภาพแวดล้อมจะต้องพัฒนาแหล่งซื้อของโดยเฉพาะสินค้า OTOP ข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยวควรสร้างลานจอดรถและสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภค ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้รู้จักมากยิ่งขึ้น ควร จัดแพคเกจส่งเสริมการท่องเที่ยวช่วงหยุดยาวในสื่อดิจิทัล และ 2) ด้านความต้องการของนักท่องเที่ยว (ส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยว) ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ มีการจัดกิจกรรม มีบริการรถ รับ-ส่ง มีอาสนาเที่ยว มีบริการลูกหาบ มีกิจกรรมจัดวิ่งเทรล มีการขอพรด้านความเชื่อพญานาค ด้านราคา มีอัตราค่าบริการที่เหมาะสม โดยราคาที่ ยอมรับได้ ทั้งอาสนา และนักท่องเที่ยว ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย มีการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว ด้านส่งเสริมการขาย มีการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์เพื่อ ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านบุคลากร มีบุคลากรการท่องเที่ยวที่สามารถให้ข้อมูลแหล่ง

ท่องเที่ยว ด้านลักษณะทางกายภาพ มีความสะอาดความปลอดภัย และมีระบบสาธารณูปโภค ด้านกระบวนการบริการ มีระเบียบ วิธีการและการปฏิบัติในด้านบริการ เพื่อส่งมอบการบริการ อย่างถูกต้อง รวดเร็วซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเจตนา อินยะรัตน์ และ สุญาพร สัตตระกุล (2560) พบว่า จากศักยภาพของเกาะสุกรส่งผลให้มีแนวทางการจัดการท่องเที่ยววิถีชุมชนที่มี กิจกรรมการท่องเที่ยวตลอดทั้งปี โดยมีโปรแกรมท่องเที่ยววิถีชุมชนตามช่วงฤดูกาลที่จะช่วยเป็น อาชีพเสริมให้กับเจ้าของพื้นที่ พัฒนาคุณภาพการแหล่งท่องเที่ยวร่วมกัน สร้างกระบวนการ การเรียนรู้ให้กับนักท่องเที่ยวอีกด้วย

6. องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1. แนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ฤ จังหวัดบึงกาฬ

จากการวิจัยในครั้งนี้ สามารถสรุปแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ฤ จังหวัดบึงกาฬ ได้ดังนี้

1. ผลักดันแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู เป็นปฏิทินท่องเที่ยวหลักของจังหวัดบึงกาฬ และจัดแพคเกจส่งเสริมการท่องเที่ยวช่วงหยุดยาวในสื่อดิจิทัล เช่น เทียวสามภูช่วงเทศกาลสำคัญ ขวามูเทียวสามภู เพื่อการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง
2. ใช้คนที่มีชื่อเสียงมาเป็นแบรนด์ท่องเที่ยว เช่น เชิญดารามีชื่อเสียงเป็นแบรนด์แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ
3. ขุนโยบายท่องเที่ยวแบบเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ลดใช้น้ำมัน หันมาใช้พลังงานทดแทนเป็นหลัก เช่น การใช้พาหนะไฟฟ้าในพื้นที่ลดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมภายในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
4. พัฒนาเทคโนโลยีที่สามารถท่องเที่ยวแบบเสมือนจริงด้วยตัวเองเพื่อจูงใจ เช่น การประกวดแอปพลิเคชันพัฒนาประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเสมือนจริง ให้คนรู้จักและจูงใจมากยิ่งขึ้น

7. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

1.1 จากผลการศึกษา พบว่า ด้านที่ได้รับการประเมินศักยภาพ มากที่สุด คือ ด้านความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งกำหนดกลยุทธ์ ผลักดันแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู เป็นปฏิทินท่องเที่ยวหลักของจังหวัดบึงกาฬ ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องน่าจะพิจารณาถึงผลักดันแหล่งท่องเที่ยว 3 ภู ให้เป็นปฏิทินท่องเที่ยวหลักของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเพื่อการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง

1.2 จากผลการศึกษา พบว่าจัดแพคเกจส่งเสริมการท่องเที่ยวช่วงหยุดยาวในสื่อดิจิทัล ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องน่าจะพิจารณาถึง จัดแพคเกจส่งเสริมการท่องเที่ยวช่วงหยุดยาว เช่น เทียวสามภูช่วงเทศกาลสำคัญ ขวามูเทียวสามภู

1.3 จากผลการศึกษา พบว่า ใช้คนที่มีชื่อเสียงมาเป็นแบรนด์ท่องเที่ยว ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องน่าจะพิจารณาถึงเชิญดารามีชื่อเสียงเป็นแบรนด์ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู

1.4 จากผลการศึกษา พบว่า ใช้พลังงานทดแทนเป็นหลัก ขุนโยบายท่องเที่ยวแบบเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ลดใช้น้ำมัน และแรงงานต่างด้าว ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องน่าจะ

พิจารณาถึงขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการโซลาเซลล์ รวมทั้งการใช้พาหนะไฟฟ้าในพื้นที่
ลดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมภายในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ 3 ภู

1.5 จากผลการศึกษา พบว่า พัฒนาเทคโนโลยีที่สามารถท่องเที่ยวแบบเสมือนจริง
ด้วยตัวเองเพื่อจูงใจ ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องน่าจะพิจารณาถึงจัดประกวดแอปพลิเคชันพัฒนา
ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเสมือนจริง ให้คนรู้จักและจูงใจมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติพื้นที่ต่าง ๆ ใน
เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เพื่อขยายองค์ความรู้ต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพผู้ให้บริการในแหล่ง
ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

2.3 ควรศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวเพื่อนำมาปรับใน
การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวและด้านอื่นของแหล่งท่องเที่ยว

2.4 ควรศึกษาแนวทางการส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่าง อุทยานและคนใน
ชุมชน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน

3. ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ศึกษา

3.1 หน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชนสามารถนำเอาศักยภาพของ
แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ และสามารถจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนใน
การพัฒนาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬได้อย่างเหมาะสม

3.2 หน่วยงานภาคเอกชนได้รับทราบถึงข้อมูลของนักท่องเที่ยวด้านพฤติกรรมและ
ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ภู จังหวัดบึงกาฬ ซึ่ง
ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวสามารถนำผลการวิจัยที่ได้มาเป็นข้อมูลในการส่งเสริมและ
ออกแบบกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ รวมถึงการสร้างรายการท่องเที่ยวที่สอดคล้อง
กับพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

- จิริยา นันทิยาภูษิต, และ ภมร ชันธหัตถ์. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดจันทบุรี. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 7(4), 379-395.
- เจตนา อินยะรัตน์, และ สุญาพร สัตตระกุล. (2560). แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตชุมชนของเกาะสุกร จังหวัดตรัง (รายงานการวิจัย). สงขลา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.
- ทัชชญา ทรงอิทธิสุข. (2563). การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศจากมุมมองของนักท่องเที่ยว กรณีศึกษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- นุชประวี ลิขิตศรีณ. (2562). ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดพิจิตร. *วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย*. 14(1), 28-41.
- สำนักงานจังหวัดบึงกาฬ. (2557). แผนพัฒนาจังหวัด 4 ปี (พ.ศ.2557 – 2560). สืบค้นจาก <http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER11/DRAWER016/GENERAL/DATA0000/00000026.PDF>
- สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2561). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยว ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2562 – 2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- Pelasol, M. R. J., Tayoba, M. A. T., Mondero, E., Jugado, K., & Lahaylahay, C. (2012). Igcabugao: A Potential Tourist Destination in the Southern Part of Iloilo, Philippines. *JPAIR Multidisciplinary Research*, 8(1), 90-97. <https://doi.org/10.7719/jpair>
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd ed.). New York, NY: Harper & Row.